

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorska
ulica št. 15.

Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ura.

Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Svetopisna peti-
vreta 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja

za Ljubljano
v upravništvu:
za celo leto 6 gl.,
za pol leta 3 gl.,
za četr leta 1 gl.
50 kr., na mesec
50 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.

Po pošti velja
za celo leto 10 gl.,
za pol leta 5 gl.,
za četr leta 2 gl.,
50 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 190.

V Ljubljani v sredo, 15. oktobra 1884.

Tečaj I.

Adresa ogerskega državnega zbora.

V saboto predložile so razne stranke ogerske poslaniške zbornice svoje adresne načrte, v katerih najponižneje odgovarjajo Najvišjemu prestolnemu govoru. Dan poprej izdelal je adresni odsek zbornice magnatov svoj elaborat in ga izročil plemenitašem v javni seji. Vse politično življenje koncentruje se sedaj v naših sosedih v teh adresnih načrtih, in časniki obširno poročajo o posameznih težnjah in točkah, katere hoče označiti vsaka stranka pred Najvišjim prestolom.

Za nas imata v prvi vrsti dva načrta važnost, namreč oni zbornice magnatov in vladajoče večine v poslaniški zbornici. Želje in bolečine, katere se izražajo v elaboratih večjih ali manjših manjšin, doli do zloglasnih antisemitov, so pač bolj sekundarnega interesa in zginejo nasproti velevažnim izjavam vladne večine, ki trdno in v kompaktnih masah stoji za ministerskim predsednikom, ravna se po njegovih načelih in političnih presodkih.

Načrt gorenje zbornice najprvo podarja svojo naklonjenost, sodelovati pri reformi te zbornice, ako se bodo preustrojbe vršile na podlagi zgodovinskega razvitka, na temelji političnega življenja in ako se bode v poštev jemalo dostojanstvo in vpliv tega faktorja. Gledé carinske in kupčijske zveze izreka se načrt principjalno za obnovljenje zveze, ako vlada zagotavlja, da se bode na opravičene interese obeh strank vestno ozirala. Tudi odobrava adresa podaljšanje mandatov in obljubljuje svoje sodelovanje pri pomirjenji ogerskih raznih narodnostij, veroizpovedanj in stanov. Predloge, katere obeta prestolni govor, namreč izboljšanja na polji sodnijskih naredb, v upravi in gospodarstvu z državnim premoženjem, adresni načrt magnatov toplo odobrava in kar se tiče zunanjih razmer, posebno podarja načrt prijateljske odnošaje Ogorske z nemškimi cesarstvom, kot prvim in najvažnejšim zaveznikom.

Listek.

Stepni kralj Lir.

Ruski spisal Ivan Turgénev, poslovenil * * *

(Dalje.)

II.

Moja mati je bila jako izbirčna v svojih znancih, ali Harlova je sprejemala s posebnim blagovoljstvom in mu je mnogokaj spregledala: vsaj ji je bil pred pet in dvajsetimi leti rešil življenje s tem, da je njen voz vzdrazil na robu propada, ko so konji uže pali vanj. Vrvi in remeni so se trgali, ali Martin Petrovič ni spustil iz rok kolesa, katero je zagrabil — dasi mu je kri briznila izpod nohtov. Moja mati mu je dobila tudi ženo: dala mu je sedemnajstletno siroto, vzgojeno v svoji hiši; njemu je tedaj bilo nad štirideset let. Žena Martina Petroviča bila je jako nežna; pravijo, da jo je na dlani prinesel v svojo hišo. Ona ni dolgo ž njim živela, vender mu je rodila dve hčeri. Moja mati je tudi

Adresni načrt poslaniške zbornice ima mnogo večji horizont nego oni, katerega je izdelala plemenitaška hiša. Izdelal ga je spretni poslanec in politik Maks Falk, in obče se zatrjava, da je naredil globok, dolgotrajen vtis na vse stranke. Pripoznava se povsodi njegov jedrnat zlog, zmerna oblika in državnopravno stališče, ki spomina na najboljše adrese iz prvih časov konstitucionalne dōbe.

Najprvo se peča Falkova adresa z reformo gosposke zbornice ter izreka željo, da bi se poleg zaslug minolih dnij in dōb oziralo tudi na interese sedanosti in na ideje denašnjega časa; v tem zmislu obljubljuje najširnejšo podporo vladi Nj. veličanstva.

Pitanje o obnovljenji carinske zveze z Avstrijo obravnava načrt na drugem mestu. A med tem, ko se gorenja zbornica brez-pogojno izreka za obnovljenje, stavi poslaniški elaborat pogoj, naj se poprej na podlagi dobljenih skušenj odloči, je-li taka zveza umestna ali ne, in pri tem pride do sklepa, da bode medsebojno ocenjevanje opravičenih interesov ona podlaga, na kateri bode prihodnja pogodba jedino možna.

Vladinim predlogom o podaljšanju mandatne dōbe, o čuvanju notranjega miru, o reguliranji Donave itd. pritrjeva tudi poslaniška zbornica, in v svojem adresnem načrtu tudi deloma kaže na pot, po katerem bi se te reforme izvesti mogle. Tako mēni o upravnem sodišči, da bode le tedaj svojo nalogo moglo izvršiti, ako se bode gledalo pri sestavi te korporacije na nepristranost in znanje njenih udov; pri urejenji državnega gospodarstva priporoča največje štedenje in pravi, naj se odstranijo vsi nepotrebni troški ter dobé s tem nova sredstva za pospeševanje potrebnih in koristnih naprav. Podaljšanje mandatne dōbe se toplo priporoča in kaže na velike koristi, katere bi uživali volilci, ko bi jih njihove državne dolžnosti tolikrat ne klicale od dela k volilni posodi. Zbornica bi pa tudi dobila več časa za mirno, vztrajno delovanje na polji zakonodajstva in uprave.

po njeni smrti še vedno skazovala Martinu Petroviču svoje varstvo; spravila je bila starejšo hčer v gubernijski penzjonat, poiskala ji moža — in tudi za drugo hčer je bila uže izbrala ženina. Harlov je bil dober gospodar; imel je blizu tri sto desetin zemlje in polagoma jo je po polnem v red spravil; kako pa so ga kmetje ubogali, o tem ni treba govoriti! Zavoljo svoje grobōsti ni Harlov skoro nikoli hodil peš: zemlja ga ni mogla nositi, je pravil. On se je povsod vozil na svojih nizkih, naglih saneh in je sam vodil svojega konja — suho tridesetletno kobilu, ki je imela na plečih veliko brazgotino od rane: To rano je dobila v borodinski bitvi, ko jo je jezdit stražmešter kavalerijskega polka. Ta konj je vedno šepal skoro na vseh štirih nogah ob enem; v koraku hoditi ni mogel, ampak poskakoval je v teku. Jedel je komoniko in pelin po mejah, česar nisem pri nobenem drugem konji zapazil. Spominam se, da mi nikdar ni moglo v glavo, kako more tisto na pol živo kljuse voziti tako strašno težo; ne upam si povedati, na koliko pudov so cenili našega soseda. Za hrbtom Martina Petroviča imel je na naglih

Spominaje se notranjih razmer in njihovega razvitka, adresni načrt naglašá svobodna načela ter obljubljuje, da bode zbornica zvesto stala na strani vlade, kedar bode treba braniti pravo svobodo in njene naprave čuvati izrodov njenih, ki silijo vedno bolj na površje. Kriza, v kateri se nahaja sedaj ogersko kmetijsko in narodno gospodarstvo, je prišla uže tako daleč, da dežela težko ali skoro brezvspešno skuša konkurirati z inozemstvom. Temu je treba pomoči, in adresni načrt izgovarja nado, da se bode vladi posrečilo, najti zdravila občni boleznini in s svojimi naredbami vsaj nekoliko ustaviti tek navzdol, katerega opazuje vsak domoljub z britkim srcem.

V začetku in koncem adresnega načrta izražena so čutila vernih zastopnikov naroda s toplimi, navdušenimi besedami do Najvišjega nositelja krone sv. Štefana. Proseč božji blagoslov doli na maziljeno glavo presvitlega vladarja, konča pomenljivi adresni načrt vladajoče večine Tiszinega ministerstva. **R—p.**

Vinarska in sadjarska šola na Dolenjskem.

(Govor posl. Šukljeja v XI. seji dež. zbora dne 14. t. m.)

„Slavni zbor! V poročilu deželnega odbora o ustanovi vinarske in sadjarske šole na Dolenjskem in v nasvetih gospodarskega odseka, katere smo ravnokar čuli iz ust gosp. poročevalca, me zanimata zlasti dva momenta. Ona sta me tudi napotila, da sem se oglasil k besedi. Z nekim zadovoljstvom mi je konstatirati, da se potrebi te šole, kakor mislim, ne ugovarja z nobene strani. Povsod se priznava, da je treba Dolenjcem ustanoviti tak zavod in jaz imam temu le pristaviti, da je v istini skrajni čas, da je *periculum in mora*. Meni ni na tem, da se danes ustanovitev dolenjske vinarske šole izreče le v principu, marveč jaz in z menoj vred pač vsa vinorodna Dolenjska odločno pričakujemo, da se bode takoj z vso marljivostjo delalo na to, da se, kakor hitro možno, slapska šola preseli v novo aktivirani

drožkah svoje mesto njegov črnkast, mali kozak Maksimka. S vsem telesom in obrazom pritiskal se je k svojemu gospodarju, z bosimi nogami upiral se je o zadnjo os drožek in tako se je zdel kakor listek ali črvč, ki se je slučajno prilepil k meseni orjaški gromadi, dvigajoči se pred njim. Ravno ta kosaček bril je po enkrat v tednu Martina Petroviča. Da bi to delo mogel opraviti, postavil se je baje na mizo; drugi šaljevci so celó trdili, da je moral tekati celó okrog brade svojega gospodarja. Harlov ni rad dolgo posedal doma in zato ga je bilo pogostoma videti, kako se je vozil okrog v svoji nespremenjeni ekipaži, v eni roki je držal vajeti, z drugo pa se je prevzetno opiral o koleno, z laktom ven zakrivljenim; prav na vrhu glave pa je nosil staro majhno kapo. Bodro pogledoval je okrog s svojimi medvedjimi očmi in kričal z gromovitim glasom na vse kmete, meščane, kupce, katere je srečaval; za popi pa, katerih ni maral, pošiljal je nekaj krepkih kletvic; enkrat srečal se je z mano — šel sem se z orožjem nekoliko sprehajat — in je tako zarjovel na zajca, ki je ležal poleg ceste, da mi je

zavod na Dolenjskem. Nikarte odlašati, sicer bode prekasno za dolenjsko vinarstvo!

Kajti Vam vsem je znano, gospôda moja, da je Dolenjsko zopet zadel usodni udarec, hujši od živinske kuge in vremenske nevihte, katera je tolikrat razsajala tekom zadnjega desetletja po dolenjskih gorah: *phylloxera* se je pokazala v dolenjskih vinogradih. Ako se kmalu ne pokaže siromašnemu ljudstvu kako sredstvo proti temu škodljivcu, uničil bode vse vinograde — in z vinskim pridelkom izgubila bode Dolenjska glavni vir svojega blagostanja. Kajti po pobóti dolenjskih gorá ni možno, mestu trsja saditi kako drugo kulturno rastlino; Dolenjec ne more posnemati Slavonca, kateri je začel sedaj vinograde svoje spremeniti v njive ter turšico sejati po teh zemljiščih. Ako je nam trta uničena, bodemo k večjem nekoliko krompirja mogli pridelati po tem ozemlju, večjidel bode praprot rastel okolo razvalin zapuščenih „zidanic“ in revščina dospela bode do takih dimenzij, da si niti najbujnejša domišljija tega predstavljati ne more.

Tedaj, gospôda moja, pričakujem od deželnega odbora, da bode kmalu ukrenil vse, kar je potreba v uresničenje tega zavoda, dolenjske vinarske šole.

Drugo vprašanje je, kje da se bode imela ustanoviti ta šola? Gospodarski odsek je v toliko spremenil nasvet deželnega odbora, da je izpustil besede: „kolikor možno blizu Rudolfovega“. Meni sicer bolje ugaja tekstacija, katero je nasvetoval deželni odbor, ali na zadnje razumem, da gospodarski odsek ni hotel roke vezati dež. odboru, da mu ni maral stavljanje zapreke pri njegovem pogajanju in tedaj jaz s svoje strani ne bodem ugovarjal dotičnemu predlogu. Ali vendar mi je dolžnost, uže pri tej priliki opozarjati slavno zbornico na to, da je najbolj pripraven kraj za tak zavod vsekako obližje novomeške. Uže lansko leto sem poudarjal, da take šole najbolj upljavajo v tem, da se konservativni kmet potom avtopsije, z lastnimi očmi prepriča o koristih umnega poljedelstva in vinarstva. Zato mora biti šola v takem kraju, kamor veliko ljudstva prihaja iz vsega Dolenjskega. V tem oziru se pa Novemu Mestu ne dá niti od daleč primerjati noben drug kraj na Dolenjskem. Uže porotne sodnije pri odnotni okrožni sodnji silijo ravno najbolj imovite kmetske posestnike, da se vsako leto po več tednov morajo muditi v dolenjskem središču. Tudi višja gimnazija je nek vzrok, da premožnejši Dolenjec pogostoma zahaja v Novo Mesto. In poleg tega so novomeški sejmi, so cerkveni prazniki o porejunktiki, sv. Feliks in mali maši pravi magnet, kateri privabi ogromne množice naroda v Novo Mesto in njegovo okolico.

Ne bodem na široko razpravljaj drugih razlogov, na katere se treba ozirati pri ustanovitvi take šole in kateri so večjidel ugodni

vsled tega do samega večera šumelo in zvenelo po ušesih.

III.

Mati moja sprejemala je, kakor sem uže povedal, Martina Petroviča jako ljubeznivo; vedela je, kako globoko je spoštuje. — Milostiva gospa! Gospodinja! Našega polja jagodka! take priimke ji je dajal. Poveličeval jo je za svojo dobrotnico in ona videla je v njem udanega velikana, kateri se ne bi pomišljaj, iti za njo sam proti celi trumi upornih kmetov; in da si se kaj takega niti misliti ni dalo, vendar po mnenju moje matere ni se smelo zametati takega branitelja, kakor je bil Martin Petrovič, posebno ker ona ni imela soproga (zgodaj je uže ovdovéla). Pri tem je bil pošten človek, nobenemu se ni urival, denarja si ni izposajal, vina ne pil — in neumen tudi ni bil, dasi ni imel nikake vzgoje. Mati je zaupala Martinu Petroviču. Ko ji je prišlo na misel, napraviti svoj testament, izbrala ga je za pričó; in on se je nalašč peljal domov po železne okroglice očali, brez katerih ni mogel pisati; in še celo z očali na nosu se mu je v eni četrti uri komaj in komaj posrečilo, da je ječé in sto-

za Novo Mesto, le na jedno okolnost bi rad opozarjal slavno zbornico, na neko priznano, rekel bi, kulturno zgodovinsko resnico. Amerikanski narodni ekonom Carey je posebno poudarjal, da se kultura tem bujnejše razvija, čem več se ustvarja lokalnih kulturnih osredij. In tako lokalno osredje za duševno življenje na Dolenjskem bi imelo biti Novo Mesto; njegova ugodna zemljepisna lega, zgodovina njegova in uže obstoječi važni zavodi utisnili so mu pečat, dali so mu ta poklic, in naloga naša bi morali biti, da izvršimo to, kar je pričela priroda in povestnica.

Konkretnega predloga ne bodem stavil, le opozarjati na izredno ugodnost Novega Mesta tudi za vinarsko šolo je bil namen mojim opazkam. Ob enem priporočam, da bi se na dolenjski vinarski šoli učilo tudi, in sicer praktično druge stroke umnega poljedelstva, in tedaj mislim, da bi uže pri nakupu trebalo tudi na to ozir jemati.

Poročilo deželnega odbora o nameravanem gradnji dolenjske železnice.

(Konec.)

Dalje naznanil je deželni odbor upitni deželno-zborski sklep svetlemu knezu Karlu Auerspergu in častiti generalni direkciji avstrijske alpinske in rudarske družbe s povabilom, da bi odposlala svoja zastopnika v železnični odbor.

Na prošnjo županstva občine Velika Loka in Prapreče prijavil se je tudi tema večkrat omenjeni sklep s povabilom, da pošljeta svoja zastopnika v odbor.

Trgovinska in obrtnijska zbornica poslala je v odbor gospoda zborničnega predsednika Josipa Kušarja, svetovalca Pankracija Eichelterja in Vaso Petričiča, mestni zbor ljubljanskega odposlal je gospoda župana Petra Grassellija, Frana Fortuno, graščaka, in Frana Žužeka, inženerja v Ljubljani; kranjska hranilnica gospoda Aleksandra Dreota; mestna občina novomeška gospoda župana dr. Albina Poznika; mestna občina metliška gospoda Leopolda Gangla, posestnika in mestnega blagajnika v Metliki; mestna občina črnomeljska gospoda Andreja Antončiča, posestnika v Črnomlju; mestna občina Višnja Gora gospoda župana Antona Štepica; občina Trebnje gospoda okrajnega sodnika Ludovika Golija; občina Velika Loka gospoda graščaka Marka Trbuhoviča pl. Schlachtschwert; občina Prapreče gospoda učitelja Vinka Kmeta.

Svetli knez Karel Auersperg odposlal je kot zastopnika višjega gozdarja Ernesta Fabra. Izmed družih povabljenih pisal je le gospod Jan. Kosler, da ne more vstopiti v odbor, vsi drugi pa so vabilo sprejeli.

Seja železničnega odbora, v katerega so

káje napisal svoj stan, in svoje, svojega očeta ter svoje obitelji imé; pri tem postavljaj je ogromne, štirivoglate črke s čirečarami in repovi; ko pa je dovršil svoje delo, dejal je, da se je utrudil in da je njemu vse eno: pisati pa bolhe loviti. Da, mati moja ga je spoštovala . . . ali vendar, dalje nego do jedilnice niso ga puščali. Razširjal se je od njega nek strašno močan duh: dišal je po zemlji, po gozdni trohnobi, po močvirnih soparih. „Prav lesni škratec je to!“ tako je trdila moja stara pestunja. Za obed postavljali so Martinu Petroviču v kotu posebno mizo — in on o tem ni bil razžaljen — znal je, da je bilo drugim neprijetno sedeti poleg njega — da, še ljubše mu je bilo jesti tako. In jel vam je toliko, kolikor po moji misli nikoli noben od Polifemovih časov ne. Takoj v začetku obéda pripravili so zanj iz previdnosti vselej lonec s kakimi šestimi funti kaše. — „Brez te kaše bi me ti kar objel!“ pravila je mati. „Kaj pak, gospa, snel bi vas!“ odgovarjal je Martin Petrovič sè smehom.

Mati je rada poslušala njegove nazore o kakem koli gospodarskem predmetu; ali za dolgo ni mogla vzdržati njegovega glasu.

vstopili vsi deželni odborniki, bila je dné 10. maja t. l. Ko je gospod deželni glavar grof Thurn v kratkih besedah povedal, kaj da se je od leta 1864. sem gledé dolenjske železnice storilo in ko je gospod župan udeležničnega odbora v imenu mesta ljubljanskega pozdravil, bila sta gospod deželni glavar grof Thurn načelnikom odbora in gospod župan Peter Grasselli načelnikom namestnikom *per acclamationem* izvoljena. Poročevalec bil je deželni poslanec gospod Janez Murnik.

Po dalnji živahni debati, katere se je več gospodov udov železničnega odbora udeležilo, sklenila se je sledeča resolucija:

„Gledé na to, da je glavna železnica iz Ljubljane v Novo Mesto doli do ogersko-hrvatsko-dalmatinskih železnic sedaj nedosegljiva, je delati na to, da se gradijo lokalne železnice na Dolenjskem, ter je v to svrhu voliti izvrševalni odsek peterih udov, katerega naloga je, poizvedeti razne črte, potem dotične troške in doneske udeležencev ter za vsak slučaj posebej železničnemu odboru poročati. V izvrševalni odsek bili so z glasovnicami izvoljeni gospodje: Josip Kušar, Karel Luckmann, Janez Murnik, J. Tomek in Josip vitez Wenusch.

Ta odsek volil je za svojega načelnika gospoda Josipa Kušarja.

Na podlagi od seka storjenih sklepov poslale so se posebne pôle z vprašanji vsem udeležnim občinam v ta namen, da bi se z ozirom na dotične odgovore moglo preračunati, ali bi se naprava železnice izplačala. Odgovori došli so skoro da od vseh občin. Kakor hitro bode to delo gotovo in ko bode zagotovljeno pokritje troškov za izdelanje načrta, bode odsek vložil prošnjo za predkoncesijo ter storil potrebne korake, da se bode načrt izdelal ter predložil visokemu ministerstvu.

Deželni odbor je torej tega mnenja, da bodo vsa dela do prihodnjega zasedanja slavnega deželnega zbora tako daleč gotova, da bode slavnostnemu mogoče tačas skleniti, kako bode to podjetje za naprej podpiral.

Gre torej za to, da se zagotovi pokritje troškov za prvotna dela in za izdelanje načrta, ki bodo okolo 15 000 gld. znašali.

Ker je slavni deželni zbor uže vnovič priznal, da je gradenje dolenjske železnice za kranjsko deželo velike važnosti in ker je v seji dné 13. julija l. 1880. tudi deželni odbor pooblastil, da gradenje lokalnih železnic na vso moč pospešuje, iste za primerni čas deželnih priklad oprostí, oziroma tudi male doneske iz deželnega zaklada s pridržkom odobrenja slavnega deželnega zbora pod tem pogojem obljubi, ako se dovoli, da pripade po dogovorjeni dóbi pravica do teh železnic deželi, misli deželni odbor, da bode slavni deželni zbor na enaki način, kakor je leta 1866. gledé ljubljansko-trbiške železnice storil, tudi postopal gledé dolenjske železnice, ki je po-

— Kaj bi bilo, očka! pravila je, — ako bi se ti dal ozdraviti, kaj? Uže si me po polnem oglasil. Prava tromba si!

— Natalija Nikolajevna! Dobrotnica! odgovarjal je navadno Martin Petrovič. — Jaz ne morem ukazovati svojemu grlu. In kak lek bi me mogel ozdraviti? Le sami pomislite! — No, rajši malce pomolčim.

V resnici bi po moji misli ne mogel noben lek ozdraviti Martina Petroviča. Sicer ni bil on nikdar bolan.

Pripovedoval ni rad in tudi pripovedovati ni znal. „Od dolgih govorov se dobiva nadiho“, pravil je zaničljivo. Samo kadar so ga pripravili na leto dvanajsto (on je služil tedaj v narodni brambi in je dobil medeno medalijo, katero je nosil o praznikih na vrvič Vladimierskega redú), le kadar so ga izpraševali o Francozih, povedal je nekaj anekdot, dasi je ob jednom vedno trdil, da nobenih pravih Francozov ni prišlo v Rusijo, ampak da so samo neki sestradani maroderji pribežali tja in da je on mnogo te sodruge pobil po gozdih.

(Dalje prihodnjic.)

klicana, kmetijske pridelke, potem obrtniške izdelke in les dolenskih krajev izročiti prometu in tako tudi pospeševati interese državnih železnic kakor tudi južne železnice.

Važnost in potrebo gradnje dolenske železnice, ki bi imela pospeševati promet dolenskih krajev, misli deželni odbor, da ni treba zopet utemeljevati, ker se je to uže vnovič v slavnem deželnem zboru zgodilo.

Z ozirom na zdaj povedano ter posebno gledé na to, da je zgradba dolenske železnice deželi na korist, nasvetuje torej deželni odbor:

Slavni deželni zbor naj sklene:

1.) Deželni zbor dovoli za izdelanje v pridobljenje koncesije za železnično progo od Ljubljane do Novega Mesta potrebnega načrta donesek iz deželnega zaklada do največ 5000 gld.

2.) Deželnemu odboru se naroča, ta donesek še le potem porabiti, ako bodo z njim zagotovljeni za izdelanje načrta potrebni novci in ako bodo deželi pridržane pravice, ki bodo nastale vsled tega podjetja.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Petakarji dunajskega mesta obdržavali so predvčerajšnjem skupščino, katere se je udeležilo 500 volilcev. Rezultat zborovanja bila je eklatantna nezaupnica levici državnega zbora ter zaupnica Taaffejevemu ministerstvu in večini državnega zbora, katera je pripomogla, da se je podelila volilna pravica tudi petakarjem. Naposled sklenila se je resolucija, v kateri se izraža nada, da bode sedaj, ko se bodo tudi petakarji udeležili političnega življenja, ponehal narodnostni prepir.

Koroški deželni zbor odobril je predvčerajšnjem deželni proračun za šolske potrebe v znesku 334247 gld. — Dr. Traun interpeliral je vlado zaradi „Družbe sv. Mohorja“, katera se po njegovem mnenju ne slaga z zakonom o družbah. Koroške nemčurje se vé da v oči kolje čvrsto se razvijajoče slovensko društvo, katero pa se, kakor znano, ne peča s politikom; prepričani smo torej, da bode koroška vlada dala poslancu Traunu odgovor, pristojen njegovemu sumnjičenju.

V hrvatskem saboru predložila je včeraj Starčevićeva stranka svoj adresni načrt. Adresna debata začela se bode v petek. Poslanec Pavković stavil je prošnjo, naj sabor začne preiskavo proti njemu, da se bodo vsaj konstatovale laži, katere je govoril Starčević povodom verifikacije volitev. Starčević dolžil je Srbe, da so sovražniki domovine. Srbi so odgovorili, da je to nesramno obrekovanje.

Gospodska zbornica ogerskega državnega zbora sprejela je predvčerajšnjem po kratki debati nespremenjen načrt adrese. Glavna govornika bila sta grof Zichy in ministrijski predsednik Tisza. Rezultat glasovanja je dokazal, da ima Tisza tudi v tej zbornici ogromno večino.

Tuje dežele.

Včeraj sestale so se francoske zbornice. Razprave bodo gotovo zelo burne. Najprej pride na dnevni red francosko-kitajski spor ter egiptovski državni dolg.

Grška zbornica sezvana je v dan 6. novembra. Brez dvojbe imel bode ministrijski predsednik Trikupis zopet veliko večino, ker se je opozicija razkolila. Zbornica bavila se bode v prvi vrsti z gospodarstvenimi vprašanji.

Na Portugalskem imajo ministrijsko krizo. Ministra pravosodja in vnanjih zadev sta uže dala ostavko., ker se ne strinjata z vladino železnično politiko.

Iz Sangaja se poroča, da je kitajska družal zapalila hiše evropskih misijonarjev ter carinsko poslopje. Prebivalci so ubegli.

Črnogorska vlada izdala je nalog, da se imajo vsi ubežniki iz Bosne in Ercegovine internirati v okrajih dulcinskem, kateri je najbolj oddaljen od avstrijske meje. Ob jednom

naznanila je črnogorska vlada ubežnikom, da jih bode precej izročila avstrijskim oblastnikom, ako bi ziorabili gostoljubnost Črnogore ter rovali proti Avstriji. „Glas Črnogorca“, javljajoč to naredbo, naglašja prijateljske razmere med Avstrijo in Črnogoro, katere zadnji naglajo, da se izogiba vsemu, kar bi obstoječe prijateljstvo moglo skaliti.

Volilno gibanje na Nemškem je letos mnogo živahnejše, nego prejšnja leta. Zadnje nedeljo provzročili so socijalni demokrati v Braniboru krvav pretep. Vojaki so morali internirati ter razpediti vročekrvne demokrate. Mnogo bilo je ranjenih, še več zaprtih.

Razne vesti.

— (Zlata žila.) Iz Petrograda se poroča, da so našli na rusko-kitajski meji na Amurji nove zlatorudnike.

— (Izseljevanje v Ameriko.) Statistična poročila Zjedinjenih Držav kažejo, da se je v raznih pristaniščih Zjedinjenih Držav v meseci avgustu t.l. izkrcalo 47 037 oseb, izmed katerih je bilo 33 148 naseljencev, 10 882 iz zapadnih držav se vrnivših državljanov Zjedinjenih Držav in 3517 inozemcev, kateri ne nameravajo ostati v Zjedinjenih Državah. Izmed naseljencev je bilo 10 601 oseba iz Nemčije, 5668 iz Angleške, 3914 iz Irske, 1071 iz Norveške, 1303 iz Ruske, 1872 iz Švedske in 3168 iz Kanade. Letos je vendar bilo menj naseljencev v Zjedinjenih Državah nego vlani.

Domače stvari.

— (Deželni zbor) ima jutri 12. sejo z jako zanimljivim dnevnim redom. Začetek seje ob 10. uri dopoludne. Deželni zbor sklenil bode najbrže svoje zdanje zasedanje uže v soboto.

— (Gozdarski izpiti) so se vršili minoli teden pri tukajšnji c. kr. deželni vladi pod predsedništvom gozdarskega nadzornika gosp. Golla. Prišlo je mnogo gospodov in med temi so prestali strogi izpit za gozdarske službe gg.: Jos. Koricki, Edvard Turnay, Vojteh Gröbner, Emil Albrecht, Anton Lodes, Artur Painsi, Janez Smolej in Janez Višnar.

— (Trgovinska in obrtna zbornica) ima danes 15. t. m. zvečer ob 6. uri v zbornični dvorani redno sejo z naslednjim dnevnim redom: 1.) Zapisnik zadnje seje; 2.) poročilo o zadevi vpisanja stavbenega mojstra v trgovinski register; 3.) poročilo o določbah VI. poglavja obrtnega reda; 4.) poročilo o proračunu za leto 1885.; 5.) poročilo o prošnji za poštno podružnico v Ljubljani; 6.) poročilo o prošnji za semnje v Dvoru; 7.) poročilo o napravi zadrug v kameniškem političnem okraji; 8.) poročilo o napravi zadrug v Metliki; 9.) poročilo o prošnji, zadevajoči stanje talnic za svinec; 10.) poročilo o podpori razstave v Antwerpnu; 11.) poročilo o premembi § 18. osnovnih pravil za državno-železnični svet; 12.) poročilo o prošnji za niže tarife za les; 13.) poročilo o prošnjah za dovoljenje nastopiti obrti; 14.) poročilo o zadevi vpeljave maksimalne tarife za meso v Kameniku; 15.) poročilo o predlogu 5 cenzorjev za podružnico avstro-ogerske banke v Ljubljani; 16.) poročilo o napravi zadrug v Bohinji; 17.) poročilo o nasvetu, da bi se zadrugam dovolilo pošiljati pisma „poštino prosto“; 18.) poročilo o preložitvi dveh semnjev Pri Cerkvi; 19.) poročilo o pravilih pekavske zadrug v Ljubljani; 20.) posamezni nasveti.

— (Tombola.) Nekateri listi so poročali, da se ima meseca oktobra t. l. vršiti velika tombola na korist bolniško-podpornega društva in društva rudečega križa. A kakor čujemo, se tombola ne bode vršila letos, temveč meseca majnika l. 1885.

— (Vojaštvo.) Podpolkovnik Alb. Schwara, poveljnik kranjskega deželnega brambovskega strelskega batalijona v Ljubljani št. 25, prestavljen je k kranjskemu dež. brambovskemu batalijonu v Rudolfovem št. 24; stotnik prvoga razreda Robert Scheriau, poveljnik batalijona št. 24 v Rudolfovem, prestavljen je kot poveljnik k batalijonu št. 25 v Ljubljano.

— (Živinorejce) opozarjamo še jedenkrat, da bode c. kr. kmetijska družba dné 18. t. m. dopoludne ob 9. uri v Ljubljani na dvorišči gostilnice „pri bavarskem dvoru“ na Dunajski cesti prodajala pet plemenskih juncev in dve telici štajerskega muricodolskega (sivega) plemena. Ta živina se bode postavila na prodaj za polovico tiste cene, za katero jo kmetijska družba kupi, in se proda tistemu, kdor največ zánjo dá s pogojem, da jo koj plača in se s pismom zaveže, da jo bode najmanj dve leti za pleme obdržal. K tej dražbi se za tega delj pripuščajo samo kranjski živinorejci.

— (Našel) je včeraj zvečer Jakob Kelbel iz Vodmata pri nekem kozolcu nekak ročni stroj, o katerem pa se do zdaj še ni konstatovalo, čemu rabi, kajti izvedenci v mehaniki si ga niso še ogledali.

— (Odpeljal) je neznan tat neki cunjarici v Zvonarskih ulicah dvokolesen voziček, naložen s cunjami, vkup v vrednosti 1 gld. 30 kr.

— (Ukral) je gspdč. G. St. v Nunskih ulicah neznan tat plašč v vrednosti 6 gld. — Branjevcu L. Z.-ju na šentpeterskem predmestju ukral je včeraj popoldne brezposelni dimnikarski pomočnik Fr. K. iz Planine jeden nož v vrednosti 60 kr. in steklenico bonboni v vrednosti 70 kr. Dolgoprstež mēni, da je „izmikal“ v popolni pijanosti. — J. D.-u v Kravji Dolini izmaknil je brezposelni črevljarski pomočnik 12 okóv za komate in nekaj jajec iz omare. Tatvine 12 okóv ne taji, jajec pa mēni, da ni ukral on.

— (Južna železnica) namerava letos po zimi polagoma vpeljati tudi kurjavo s parom železniških voz na mešanih vlakih, se vé da samo na nekaterih prógah, med katerimi pa ni próga v naših krajih. Ker pa zdaj obstoječe instrukcije o prometnem poslovanju predpisujejo, da morajo biti pri mešanih vlakih vozovi za osebe v drugi polovici vlaka, torej bi se vozovi ne mogli greti s parom, za tega delj je železnica dobila dovoljenje, da se vozovi, kateri se bodo greti s parom, smejo v zimskem času uvrstiti koj za lokomotivom.

— (Občinske volitve.) Pri občinski volitvi novega občinskega zastopa za občino Lipljene (okr. ljubljanski) bil je županom izvoljen Fran Pečnik, občinskimi svetovalci pa Ivan Ponikvar, Alekso Žmuc in Josip Staré; pri občinski volitvi za občino Mozal (okr. kočevski) pa je bil županom izvoljen Ivan Lakner, občinskima svetovalcema pa Ivan Šemič in Josip Jonke.

— (Tatvina.) Dné 4. t. m. po noči vlomili so tatovi pri posestniku Ivanu K. v Krajnem Brdu (obč. Krašnja) v njegovo stanovanje ter pokrali razno hišno opravo in nekaj obleke; provzročili so škode nad 31 gld. V isti noči obiskali so lopovi tudi posestnika Ivana Z. v Češnjicah in vlomili v njegovo klet. Vzeli so nekaj masla, smetane, sedem hlebov kruha, veder vina, par črevljev in 3 gld. denarja. Škode je nad 34 gld.

Iz kranjskega deželnega zbora.

(XI. seja dné 14. oktobra t. l.)

Seja prične se o pol 10. uri dopoludne.

Po prečitanji in odobrenji zapisnika slednje seje prečita posl. Klun naslednje sklepe (X.) tajne seje:

1.) Odpustitev bivših uradnikov prisilne delavnice Kuniberta Drenika in Janeza Kozjeka in podelitev miloščine 40 gld. za Franciško Drenik v mesecu aprilu 1884 se vzame na znanje.

2.) Trem otrokom Kuniberta Drenika — Franciški, Frideriku in Alojziji — se za tri leta, pričēni s 1. oktobrom 1884 iz zaklada posilne delavnice podeli miloščina po 50 gld., ki se naj izplačuje njihovih materi Franciški Drenik.

3.) Deželni odbor se pooblaščuje, nastaviti odpuščenega uradnika Ivana Kozjeka kot uradnika *extra statum* proti povrnitvi škode, za katero on solidarno s Kunibertom Drenikom jamči in katera naj se potem prevzame na deželni zaklad.

4.) Vodji gosp. Rihardu Dolencu na slapski šoli se stalna plača začēni s 1. januarjem 1885 po-

viša za 200 glđ. na leto in se mu pusti njegova dosedanja osebna doklada.

5.) Deželni odbor se pooblasti, da v imenu deželnega zbora izvrši prezentacijo z dnem 26. septembra 1884 po ljubljanskem konzistoriji razpisane Wollwitz-Flachenfeldovega kanonikata po določilih zdaj merodajnega ustanovnega pisma Wollwitzevega.

6.) a) Račun o troških, zadevajajočih deželno slavnost l. 1883., se vzame na znanje, in se potrdi skupni znesek troškov 65976 glđ 53¹/₂ kr.

b) Deželnemu odboru se naroča, da razdeli in zaračuni troške za obnovitev posameznih deželnih poslopij v dotičnih računskih sklepkih za leto 1884.

c) Deželnemu odboru se naroča, porabiti za razstavo napravljeno opravo v novem muzeji in jo tedaj izročiti vodstvu muzeja.

Nekatere došle peticije izročijo se raznim odsekom.

Posl. Murnik poroča v imenu deželnega odbora gledé dovoljenja nekaterih občinskih priklad in predlaga:

I. Občini Koprivnik, okraja kočevskega, dovoli se za l. 1884. razen ji uže od deželnega odbora dovoljene 25% priklade še 50% priklada na vse neposrednje davke z izrednim nakladom vred, dalje za l. 1885. 75% priklada na vse neposrednje davke z izrednim nakladom vred.

II. Občini Češnovce, okraja črnomeljskega, dovoli se za leto 1884. razen uže od deželnega odbora dovoljene 50% priklade še 8% priklada na vse neposrednje davke z izrednim nakladom vred.

Se dovoli.

Posl. dr. Poklukar poroča ustno v imenu finančnega odseka o proračunu slapske šole za 1885. leto.

Potrebščine bodo znašale . . . 7916 gold.
zaklada je 6110 "

torej primanjkljaja . . . 1806 gold., kateri se bode moral pokriti iz deželnega zaklada.

Proračun se potrdi.

Dalje se vzprejme naslednji predlog gospodarskega odseka:

„Deželnemu odboru se naroča, da predloži prošnje visokemu c. kr. vkupnemu ministerstvu in obema zbornicama državnega zbora, da bi se izdala postava, s katero bi se uredile deželne in občinske priklade od državnih železnic v zmislu prej omenjene resolucije.“

Dotična resolucija, ki so jo sklenili poslanci deželnih odborov nižje- in gorenje-avstrijske, solnograške, štajerske, kranjske, gališke in tirolske dežele, potem poslanci mest: Dunaj, Linec, Solnograd, Gradec, Ljubljana, Inomost, Levov, Celovec in Praga, pri konferenci dné 26. in 27ega junija 1884 na Dunaji, se glasi:

„Državna uprava je dolžna od železnic, bodi si, da so njena lastnina, bodi si da se pečá z vožnjo po njih ali pa, da bodo v bodoče njena lastnina ali da bođe imela vožnjo na svoj račun, in sicer brez razločka, ali so bile take železnice, ko so prišle v državno upravo, davku podvržene ali po posebnih postavah državnega davka oproščene, plačati samostalne deželne in občinske priklade na podlagi dotičnih davka oproščenih svót, katere je določiti na podlagi do zdaj za zasebne železnice veljavnih davkovnih zakonov.

Dokler ne stopi taka postava v veljavo, je postavnim potom za to skrbeti, da se deželam in občinam, ki vsled ali uže izvršenega ali še pričakovanega podržavljenja zasebnih železnic škodo pri dohodku priklad na davke trpijo, dovoliti dozdajnjemu dohodku teh priklad (proračunjenemu po povprečnem znesku, ki se je dobil od zasebnih železnic slednja tri leta) jednak znesek iz državnega zaklada.

Te deželne in občinske priklade je razdeliti na posamične dežele in občine na podstavi zakona z dné 8. maja 1869. l., drž. zak. št. 61.“

Posl. Detela poroča ustno v imenu gospodarskega odseka o ustanovitvi vinarske in sadjarske šole na Dolenjskem ter predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

1.) Na Dolenjskem se ustanovi vinarska in sadjarska šola s programom in statuti vinarske in sadjarske šole na Slapu.

2.) Deželnemu odboru se naroča:

a) da poišče z izvedenci za ta namen pravno posestvo ter da se prične za to pogajati, da bi se dotično posestvo ali kupilo ali v najem vzelo;

b) da naprosi visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo za pripraven donesek iz državnega zaklada za ustanovitev in vzdržavanje te šole;

c) da o vspehu tega svojega naloga deželnemu zboru v prihodnjem zasedanju poroča in določen nasvèt stavi gledé nakupa, eventualno namena šolskim namenom primernega posestva.

3.) Ko se ustanovi vinarska in sadjarska šola na Dolenjskem, ima slapska vinarska in sadjarska šola nehati, ves njen inventar je porabiti za novosnovano šolo na Dolenjskem, kamor je premestiti učno in pomočno osebje z Slapa.

4.) Deželni odbor se pooblašuje, pogajati se z lastnikom slapske graščine, g. grofom Karolom Lanthierom, zastran tega, da bi ostalo na Slapu vzgledno gospodarstvo s praktičnim poučevanjem o vino- in sadjereji.“

Prvi oglasi se k besedi o tej zadevi posl. Lavrenčič ter meni, naj bi ne nehala šola na Slapu, katera se je izkazala toliko koristna za vipavsko dolino. Govornik meni, naj bi se na Dolenjskem ustanovila le podružnica pod nadzorstvom slapske šole, vsekako pa meni, naj bi ostalo saj nekaj na Slapu.

Za njim oglasi se posl. prof. Šuklje k besedi, čegar govor pa podajemo na drugem mestu.

Posl. Deschmann se v svojem govoru ni ograeval za dolenjsko vinarsko in sadjarsko šolo, češ, da bi bilo z njo mnogo troškov, vrhu tega pa bi ji vender še primanjkovalo učencev. In govornik je hotel prorokovati, da bode šola s časom morala zaradi pomanjkanja učencev prenehati.

Posl. dr. Vošnjak zavrača predgovornika, naj si s takimi domnevanji ne dela preveč skrbi; z Dolenjskega se je res oglašalo malo stipendistov za slapsko šolo, a temu je bila vzrok le velika oddaljenost od Slapa. Gotovo pa se bode v dolenjsko šolo oglašalo mnogo učencev in nje vspeh bode dovoljen.

Predlogi gospodarskega odseka se vzprejmó. (Konec prihodnjic.)

Listnica uredništva.

Gospode dopisnike prosimo oproščenja, da njih dopisov toliko časa ne priobčimo, kajti poročila iz deželnega zbora vzamejo nam skoro ves prostor. V kratkem pride vse na vrsto. — Gosp. L. F. v G. Odgovorili bodemo pisмено, ko hitro nam bode možno. — Gosp. S. P. v L. Vse v redu. — Gosp. V. F. v K. Porabimo še ta teden, če bode le možno.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Praga, 14. oktobra. V deželni zbornici vršila se je debata o omejitvi okrajev z mešaním prebivalstvom. Herbst je prečital predlog manjšine. Scharschmid je govoril zanj. Knez Windischgrätz opozarja na peticije in izjave nemških občin v zmislu predloga večine. Funke toži o navideznem zatiranji Nemcev. Grof Ledebour izjavlja kot Nemeec, da je dokaj nemških kmetov pač družega mišljenja kot manjšina. On in njegova stranka ne vidijo v sedanji vladni sistemi nikake nevarnosti za nemštvo in hočejo vlado odkrito in pošteno podpirati. Jutri se debata nadaljuje.

Budimpešta, 14. oktobra. Miskolški parni mlin je danes po noči pogorel; magacini so ostali. Škoda velika.

Pariz, 14. oktobra. Rumena knjiga o zapadno-afrikanskih zadevah se je danes razdelila. V njej se nahaja naznanjeno pismo poslanca barona Courcela knezu Bismarcku in drugi dokumenti, ki potrjujejo podatke, katere „Temps“ zadnjih osem dni objavlja gledé cilja in programa prihodnje berlinske konference.

London, 14. oktobra. Iz Lime se poroča, da je po hudem boji vladna vojska zasedla Trujillo.

London, 14. oktobra. Reuterjevo poročilo javlja iz Hongkonga dné 13. oktobra: Francozi so šli v Tamsui 8. t. m. na suho, a po štiriurnem boji morali so se umakniti. Tamošnji tuji so v varnosti.

Birmingham, 14. oktobra. Vsled nekega shoda konservativcev vršili so se danes zvečer nemiri. Veliko število liberalcev pridrlo je s silo v dvorano, kjer je bilo zbirališče konservativcev in zasedlo po živahnem pretepanju vse prostore. Northcote in Churchill, ki sta nameravala govoriti pri konservativnem shodu, bila sta prisiljena odstopiti in oditi med varstvom svojih političnih prijateljev.

Nižnji Novgorod, 14. oktobra. Vojaško sodišče pričelo je danes obravnavo proti 72 osebam, ki so tožene, da so se udeležile židovskih izgrediv v Kunavini. Obravnava je tajna in bode trajala dva tedna.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 15. oktobra.

	glđ.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	80.90
» » » » srebru	82.—
Zlata renta	103.15
5% avstr. renta	95.80
Delnice národne banke	859.—
Kreditne delnice	285.70
London 10 lir sterling	122.10
20 frankovec	9.69
Cekini c. kr.	5.79
100 drž. mark	59.80

Uradni glasnik

z dné 15. oktobra.

Naprava novih zemljiških knjig: Pri c. kr. okr. sodnji v Vipavi za katastersko občino Polje pri Vrabčah; poizvedbe dné 20. oktobra ob 8. uri zjutraj.

Eks. javne dražbe: V Ljubljani premakljiva pohištvna oprava Fr. Hudeža, hiš. posestnika v Ljubljani (Sv. Petra cesta) dné 10. in 24. novembra od 10. do 12. ure. — V Trebnjem zemljišče Bern. Mervarja dné 28. oktobra. — V Kočevji zemljišča Mat. in Marije Eppicha iz Stare Loke dné 22. oktobra; zemljišče zapuščine Mih. Romove dné 22. oktobra.

Tuji.

Dné 13. oktobra.

Pri Maliči: Wist, zasebnik; Hochmuth, Schwarzadler in Glas, trg. potovalec, z Dunaja. — Michl, ingénieur, z rodbino iz Opuznja. — Hauf, c. kr. postar, s soprogo iz Kočevja. — Hofbauer s soprogo iz Trziča. — Dr. Samec, zasebnik, iz Kamnika.

Pri Slonu: Dr. Hartmann, bibliotekar, s soprogo iz Monakova. — Seunig, trgovec, s soprogo iz Trsta. — Gogala, c. kr. lieutenant, iz Ercegnovega. — Golob, trgovec, s soprogo, iz Koprivnice. — Grando, zasebnica, s hčerko iz Kranja. — Olifčič, trgovec, iz Radovljice. — Verče, zasebnik, iz Ljubljane.

Pri Južnem kolodvoru: Dr. Färber, zasebnik, z Dunaja. — Hrovat, vodja žand. postaje, iz Trziča. — Peterca, zasebnik, iz Ljubljane.

Meteorološko poročilo.

Den	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
14. okt.	7. zjutraj	739.17	+ 2.6	bzv.	megla	0.00
	2. pop.	739.05	+ 9.6	svzh. sl.	js.	
	9. zvečer	739.97	+ 3.8	vzh. sl.	zv. js.	

Za prihodnje leto 1885.

V zalogi pri

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bambergu v Ljubljani

je izšla:

Slovenska

Pratika

za navadno leto 1885.

Cena eni Pratik 13 kr. — Razpečevalcem dajemo našo Pratiko jako cenejšo.